

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๐๕๕๖

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๑๖.๔ /ว ๒๒๕๒ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๔๐๘๗๕

ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

จำนวน ๑ ชุด

ตามที่คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม ได้เห็นชอบประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งประกาศดังกล่าวกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ กับผู้ประกอบการที่ได้รับมอบอำนาจจากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) ในการซื้อขายอาหารเสริม (นม) โรงเรียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ ซึ่งกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือถึงจังหวัดให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ทราบ และถือปฏิบัติตามประกาศหลักเกณฑ์ดังกล่าว รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน มาเพื่อดำเนินการ ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ส่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวมส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

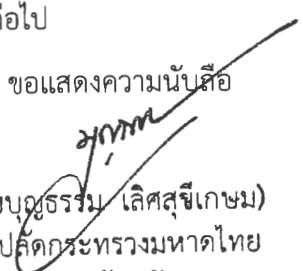
กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ทุกภาคส่วนได้รับทราบถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ตลอดจนข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาดังแต่ระดับการกำหนดนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จนถึงระดับหน่วยงานปฏิบัติที่ดำเนินการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน ให้แก่เด็กนักเรียน ซึ่งมีความครอบคลุมและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนอย่างมาก โดยเฉพาะข้อเสนอต่อหน่วยงาน

/ที่ทำหน้าที่ ...

ที่ทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ข้อ ๓.๒ ที่เสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และโรงเรียนเอกชน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดซื้อนมโรงเรียน ต้องให้ความสำคัญและเข้มงวด ในขั้นตอนการส่งมอบและรับมอบนมโรงเรียน เนื่องจาก อ.ส.ค. ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเอง แต่ได้มอบอำนาจ ให้ผู้ประกอบการแต่ละรายเป็นผู้ปฏิบัติแทน จึงมีโอกาที่จะเกิดการสมยอมการเสนอราคา (ฮั้ว) หรือร่วมมือกัน ทุจริตระหว่างหน่วยจัดซื้อกับผู้ประกอบการ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับประทาน อาหารเสริม (นม) โรงเรียน ที่มีคุณภาพ ตามวัตถุประสงค์โครงการ จึงขอให้จังหวัดมอบหมายคณะกรรมการ อาหารเสริม (นม) โรงเรียน ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ตามประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ ข้อ ๒๒.๑ และ ข้อ ๒๒.๒ ในฐานะหน่วยงานในระดับพื้นที่มีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม กำกับดูแลการบริหารจัดการคุณภาพนมในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ได้ติดตามการดำเนินการจัดซื้อ อาหารเสริม (นม) โรงเรียน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมกำกับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้มงวด ในขั้นตอนการส่งมอบและรับมอบนมโรงเรียนจากผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมที่ได้รับมอบอำนาจจาก อ.ส.ค. ในการเป็นคู่สัญญาจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยถือปฏิบัติตามประกาศ คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ โดยเคร่งครัด รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาชุมชนและ
ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๓๗

ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล)๕๐๗๖๕

3051
22 10
1.๗

เลขที่	๒๐๑๖
วันที่	๒๕ ๑๐
เวลา	

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม: ๑๐๓๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

กระทรวงมหาดไทย
สคร.๓๓ สำนักงบประมาณกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 25 ธ.ค. 2560
เลขที่ 49310
เวลา

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ ปช ๐๐๐๓/๐๒๓๕ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ด้วยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เสนอเรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยนี้

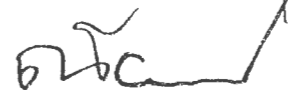
รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณา ร่วมกับ กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการโคนม และผลิตภัณฑ์นม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ ในภาพรวมส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอ คณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 65374
วันที่
เวลา

กองส่งเสริมและพัฒนา การจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ 8662
วันที่ 21 ธ.ค. 2560
เวลา

(นางณัฐจรรย์ อนันตศิลป์)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด่วนที่สุด
ที่ ๐102/ 6283

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เลขรับ 1277
วันที่ 25 ธ.ค. 2560
เวลา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย
เพื่อโปรดทราบและดำเนินการ

กองวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๓๒ (สกล)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔
www.soc.go.th

(นายสันชัย พัฒนะวิชัย)
หัวหน้ากลุ่มงานบริหาร รักษาการในตำแหน่ง
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
20 ธ.ค. 2560

พิน.ก.
จนท. จีระธรณ์ 10 ธ.ค. 20

ที่ ปช ๐๐๐๓/ ๐๒๓๕

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหาร้องเรียนกรณีปัญหาการทุจริตต่าง ๆ ในโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน รวมทั้งได้ปรากฏข่าวทางสื่อมวลชนอยู่บ่อยครั้ง ถึงกรณีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์นมโรงเรียนในหลายพื้นที่ ซึ่งอาจมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมการทุจริตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะขั้นตอนหรือกระบวนการในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งปรากฏปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ อาทิ การจัดสรรสิทธิและพื้นที่ในการจำหน่ายนมโรงเรียนให้แก่ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการที่อาจจะไม่โปร่งใสและไม่เป็นธรรม รวมถึงอาจมีลักษณะเข้าข่ายเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ในกระบวนการจัดซื้อนมโรงเรียน เช่น การแอบอ้างหรือปลอมแปลงเอกสารของผู้ประกอบการแปรรูปนมที่อาจไม่ได้เข้าร่วมโครงการ การเรียกเก็บเงินค่านมโรงเรียนเต็มจำนวนแต่กลับไม่มีการส่งมอบนม เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย โดยเฉพาะเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและเด็กนักเรียน ผู้บริโภคนมโรงเรียน

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริต กรณีโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ต่อคณะกรรมการรณรงค์ เพื่อให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตต่อหน้าที่ หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา ๑๙ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังนี้

๑. ข้อเสนอต่อรัฐบาล

ให้รัฐบาลพิจารณามอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เมื่อสิ้นสุดภาคเรียน ทั้งนี้ ในกระบวนการของการวัดผลสัมฤทธิ์หรือผลสำเร็จของโครงการไม่ควรให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือหน่วยงานซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติ (Operator) เป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด แต่ควรพิจารณากำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลโครงการฯ ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วม ซึ่งควรประกอบไปด้วยผู้แทนจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐซึ่งมาจากหน่วยงานต่าง ๆ นอกเหนือจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โรงเรียน ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้แทนภาคประชาชนหรือผู้บริโภค ตลอดจนสื่อมวลชน เพื่อให้การตรวจสอบถ่วงดุลมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติมากขึ้น

ในส่วนของ ...

ในส่วนของการรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนนั้น ควรมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดรูปแบบในการประเมินผลโครงการที่เป็นระบบ และมีความชัดเจน โดยต้องครอบคลุมถึงวิธีการประเมินผล ผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ประเมิน ฯลฯ รวมทั้งควรกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวบรวมและจัดทำกรรณียางานผลการดำเนินงาน โดยมีการประเมินผลด้วยตัวชี้วัดอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งแสดงรายละเอียดข้อมูลสถิติ ตลอดจนรายงานปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น เสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น และเพื่อให้การดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทางปฏิบัติมากขึ้น ตลอดจนสามารถสะท้อนให้เห็นว่าเด็กนักเรียนได้ดื่มนมที่มีคุณภาพในปริมาณที่เหมาะสมอย่างแท้จริง

๒. ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย

๒.๑ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดพิจารณาให้มีการทบทวนแนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนทั้งระบบ โดยปรับปรุงให้มีความเป็นปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพปัญหาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริหารจัดการนมโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ลดช่องว่างและโอกาสในการทุจริตของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กนักเรียนและเกษตรกรได้รับประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการจัดสรรสิทธิในการจำหน่ายให้แก่ผู้ประกอบการ เพื่อลดการผูกขาด และให้มีการทบทวนบทบาทของหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติหน้าที่สองบทบาทในเวลาเดียวกัน

ทั้งนี้ ในการศึกษาและทบทวนแนวทางการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนนั้น ควรกำหนดลำดับความสำคัญและกรอบในการวิเคราะห์ให้ชัดเจน เนื่องจากผลลัพธ์ (Outcome) ของแต่ละกรณีมีความแตกต่างกัน วิธีการบริหารจัดการอาจจะไม่เหมือนกัน เช่น การส่งเสริมหรือช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม การส่งเสริมการผลิตนมในระบบอุตสาหกรรมนม หรือการให้เด็กนักเรียนดื่มนมที่มีคุณภาพ เป็นต้น

๒.๒ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อผู้ประกอบการ ผลการดำเนินงานในแต่ละภาคเรียนของผู้ประกอบการ สถิติการทำผิดเงื่อนไข และหลักเกณฑ์ที่กำหนด สถิติตัวเลขของการผิดสัญญาและเบี้ยปรับของผู้ประกอบการในแต่ละภาคเรียน รวมทั้งควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ว่ามีการจ้างให้บริษัทอื่นผลิตนมแทนตนเอง โดยที่โรงงานที่รับจ้างนั้นไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการโรงงานหรือผลิตนมโรงเรียนหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการและบทลงโทษ รวมทั้งการพิจารณาคัดเลือกผู้ประกอบการในภาคเรียนถัดไป

๒.๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแก้ไขและเพิ่มอัตราโทษของความผิดตามประกาศคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน รวมถึงกฎหมายและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ผู้ประกอบการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตในการดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยมีการกำหนดบทลงโทษให้ครอบคลุมทุกระบวนกร

๒.๔ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศึกษากระบวนการจัดซื้อนมโรงเรียนโดยให้โรงเรียนเป็นผู้สั่งซื้อได้โดยตรงผ่านระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คือระบบการจัดหาพัสดุด้วยวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Market : e-market) และด้วยวิธีประกวดราคา

อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Bidding : e-bidding) เพื่อเป็นการลดปัญหาเรื่องคุณภาพนมที่เกิดขึ้นจากการจัดซื้อนมโรงเรียนผ่านตัวกลาง ทั้งนี้ ผู้ดำเนินการจัดซื้อ คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และโรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีการจัดทำรายละเอียดข้อกำหนดของผู้ว่าจ้าง หรือ Term of reference (TOR) ให้มีความชัดเจนและครอบคลุม เพื่อให้สามารถจัดซื้อนมโรงเรียนได้ตรงตามความต้องการ และลดโอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดในขั้นตอนต่าง ๆ โดยเฉพาะการขนส่งและการตรวจรับผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งนมโรงเรียนที่มีคุณภาพและส่งถึงมือเด็กนักเรียนตามระยะเวลาที่กำหนด

๒.๕ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาทบทวนและปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) โดยกำหนดให้หน่วยงานที่ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในระบบการบริหารจัดการนมโรงเรียน เช่น กรมปศุสัตว์ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) แทนองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) เพื่อเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงนโยบายไปสู่หน่วยปฏิบัติ และลดความเสี่ยงในเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและเป็นหน่วยปฏิบัติ (Operator) ในเวลาเดียวกัน

นอกจากนี้ควรมีการพิจารณาทบทวนและปรับปรุงองค์ประกอบของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานชุดต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) ให้มีความเหมาะสม เช่น คณะอนุกรรมการที่มีหน้าที่ในการจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียน ไม่ควรมีตัวแทนของฝ่ายผู้ประกอบการหรือผู้มีส่วนได้เสียเข้าไปเป็นอนุกรรมการ คณะอนุกรรมการที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ กำกับดูแลการดำเนินงาน หรือคุณภาพของนมโรงเรียน ไม่ควรเป็นหน่วยงานภาครัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการเพียงฝ่ายเดียว เป็นต้น และควรมีการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) โดยมุ่งเน้นให้มีอำนาจหน้าที่หลักในการกำหนดนโยบาย แต่ไม่ควรมียอำนาจในการจัดสรรสิทธิในการจำหน่ายนมโรงเรียนให้แก่ผู้ประกอบการโดยตรง เพื่อป้องกันปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

๒.๖ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนอย่างเคร่งครัด รวมทั้งควรมีการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายในการเพิ่มคุณภาพและมาตรฐานของนมโรงเรียนเป็นระยะ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๓. ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

๓.๑ อ.ส.ค. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการโคนมและผลิตภัณฑ์นม (Milk Board) รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ควรมีการบูรณาการฐานข้อมูลในการบริหารจัดการโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน โดยรวบรวมปรับปรุงฐานข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องปริมาณน้ำนมดิบ จำนวนนักเรียน จำนวนโรงเรียน และสถานศึกษาทั่วประเทศ รายชื่อผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นมโรงเรียน การรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ต่าง ๆ รวมทั้งผลการดำเนินโครงการฯ ให้มีความเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถจัดสรรสิทธิการจำหน่ายนมโรงเรียนได้รวดเร็วในแต่ละภาคการศึกษา ทั้งนี้ การพิจารณาจัดสรรสิทธิให้แก่ผู้ประกอบการนั้น ควรคำนึงถึงระยะทางในการขนส่งนมให้มีความเหมาะสมกับที่ตั้งของโรงเรียนและโรงงานผลิตนม เพื่อลดปัญหาในเรื่องคุณภาพนมโรงเรียน โดยให้คำนึงถึงความสามารถในการผลิตและการรับซื้อน้ำนมดิบประกอบด้วย

๓.๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และโรงเรียนเอกชน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดซื้อนมโรงเรียน ต้องให้ความสำคัญและเข้มงวดในขั้นตอนการส่งมอบและรับมอบนมโรงเรียน

เนื่องจาก อ.ส.ค. ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการเอง แต่ได้มอบอำนาจให้ผู้ประกอบการแต่ละรายเป็นผู้ปฏิบัติแทน จึงมีโอกาที่จะเกิดการสมยอมการเสนอราคา (ฮั้ว) หรือร่วมมือกันทุจริตระหว่างหน่วยจัดซื้อกับผู้ประกอบการได้

๓.๓ ในส่วนของการแก้ไขปัญหาการทุจริตและคุณภาพนมโรงเรียนในระดับพื้นที่หรือระดับจังหวัด ควรพิจารณาให้ อปท. และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้ประสานงานในด้านต่าง ๆ เช่น ให้มีเจ้าหน้าที่จาก อปท. หรือวิทยาลัยชุมชนต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ปฏิบัติหน้าที่เป็นเครื่องมือหรือกลไก ในการช่วยเหลือ กำกับดูแล และตรวจสอบขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินโครงการฯ เพื่อแก้ไขปัญหาบุคลากร ไม่เพียงพอ และเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนเฝ้าระวังตนเองอีกทางหนึ่ง เป็นต้น

๔. ข้อเสนอต่อหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล ควบคุม และตรวจสอบ

๔.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ขั้นตอนต้นทาง คือ การทำสัญญาระหว่างหน่วยจัดซื้อกับผู้ประกอบการ (ซึ่งได้รับมอบอำนาจจาก อ.ส.ค.) จนถึงขั้นตอนปลายทาง คือ การขนส่งนมไปยังโรงเรียน หากมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยเฉพาะในขั้นตอนของการขนส่งนมโรงเรียน จะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาระบบคุณภาพนมโรงเรียนได้มากขึ้น ทั้งนี้ ในกระบวนการตรวจสอบคุณภาพนมโรงเรียน โดยเฉพาะขั้นตอนในส่วนที่เป็นปลายทาง คือ การตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์นม ณ โรงงานผลิตนม และการตรวจสอบ ณ หน่วยตรวจรับนมโรงเรียน เช่น สถานศึกษาและ อปท. ควรเปิดโอกาสให้ตัวแทนภาคประชาชนหรือผู้บริโภค ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบ เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องคุณภาพของนมโรงเรียนและปัญหา การทุจริตต่าง ๆ ในโครงการฯ

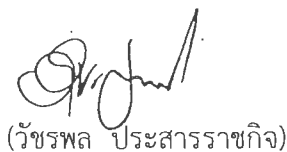
๔.๒ ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบการทุจริต พิจารณาให้มีการจัดชุดเฉพาะกิจ เพื่อบูรณาการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในการดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนในแต่ละพื้นที่ โดยต้องมีการประสานความร่วมมือเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมกรรมการทุจริตร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

๔.๓ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อ.ส.ค. สถานศึกษา และ อปท. เพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ความคืบหน้าในการดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน หลักเกณฑ์และกฎระเบียบต่าง ๆ ตลอดจนพื้นที่การจัดส่งนมโรงเรียน และรายชื่อผู้ประกอบการที่เข้าร่วม โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร รวมทั้งทางเว็บไซต์ เพื่อให้ ประชาชนสามารถตรวจสอบพื้นที่และรายชื่อของผู้ประกอบการ ความคืบหน้าในการดำเนินการ และร้องเรียน ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๕๘๐๓

www.nacc.go.th

สำเนาถูกต้อง

ผอ.วิ ชัยกุล

(นางสาวปารวี ชีระกุล)

เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ